



ע"פ 7989/17 - פבל דשקוב נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 7989/17

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופט ג' קרא

המערער: פבל דשקוב

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
(כב' השופטת ד' מרשק מרום) בת"פ 45061-05-15
מיום 6.9.2017

תאריך הישיבה: ו' בניסן התשע"ח (22.3.2018)

בשם המערער: עו"ד דוד מססה

בשם המשיבה: עו"ד ורד חלואה

בשם שירות המבחן למבוגרים: גב' ברכה וייס

פסק-דין

השופט ע' פוגלמן:

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ד' מרשק מרום) שבגדרו הושת על המערער עונש של 30 חודשי מאסר בפועל; פסילה מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה למשך 7 שנים מיום השחרור ממאסר; 8 חודשי מאסר על תנאי בתנאים שפורטו בגזר הדין; ופיצויים לנפגעי העבירה בסך כולל של 20,000 ש"ח.

תמצית העובדות וההליכים

1. המערער, יליד 1986, הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בשתי עבירות של חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); בעבירת הפקרה אחרי פגיעה לפי סעיף 64(ג) לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; ובעבירת שיבוש מהלכי משפט לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

2. על פי כתב האישום המתוקן, ביום 19.3.2012 עובר לשעה 17:00 או בסמוך לכך, נטל המערער תרופה המכילה אוקסיקונטין (המוגדר "סם מסוכן" בפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973), מבלי שהיה בידו מרשם רופא תקף לנטילת התרופה. בשעה 17:40 או בסמוך לכך, נהג המערער ברכב. המערער לא שם ליבו אל הדרך, סטה עם הרכב ימינה, עלה על המדרכה, ופגע עם קדמת הרכב בהולך רגל אחד, אשר מעצמת המכה ראשו נחבט בשמשת הרכב, וכן פגע בהולך רגל נוסף (להלן: הולכי הרגל והתאונה). כתוצאה מהתאונה נגרמו לאחד מהולכי הרגל שברים בברך, בשלוש צלעות ובעצם האף; ופצע מדמם בירך. עקב כך הוא אושפז למשך 9 ימים, נותח וקיבל שתי מנות דם. להולך הרגל האחר נגרמו שבר ברגל ובזרוע, בעקבותיהם אושפז למשך 6 ימים. המערער המשיך בנסיעה למרחק של כ-1,000 מטרים, עצר את הרכב ונמלט רגלית מהמקום. דקות ספורות לאחר מכן התקשר המערער למוקד המשטרה ודיווח כי הרכב נגנב וכי גילה על כך בשעה 16:30. מאוחר יותר אף פנה לו.י., וביקש ממנה כי תמסור למשטרה שהם יצאו מביתו לפני התאונה ואז התפצלו דרכיהם. בהמשך, פנו השניים לתחנת המשטרה כדי שהמערער ידווח על גניבת הרכב.

3. להשלמת התמונה יוער כי בסמוך לאירוע נעצר המערער ומעצרו הוארך כמה פעמים עד ליום 29.3.2012. באותו היום, הגישה המשיבה בקשה להאריך את מעצרו של המערער ב-5 ימים, לצד הצהרת תובע לפי סעיף 17(ד) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996. בית משפט השלום בכפר סבא (כב' סגנית הנשיאה ר' קרלינסקי) דחה את הבקשה והורה על שחרור המערער למעצר בית מלא, בתנאים שפורטו בהחלטה. בהמשך, ביום 3.4.2012, הוחלט להסיר - בהסכמת המשיבה - את התנאים המגבילים בדבר מעצר הבית, ובצד האמור ניתן צו איסור יציאה מן הארץ (יתר תנאי השחרור נותרו בעינם). למעלה משלוש שנים לאחר מכן, ביום 25.5.2015, הוגש כתב האישום (המקורי) נגד המערער וביום 28.11.2016 הגישו הצדדים בקשה לאשר הסדר טיעון בעניינו של המערער, על בסיס כתב אישום מתוקן, שעובדותיו פורטו לעיל. ביום 28.11.2016 הרשיע בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ד' מרשק מרום) את המערער על בסיס הודאתו בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן, כאמור ברישת הדברים.



4. בהסכמת הצדדים, הורה בית המשפט על הכנת תסקיר שירות מבחן בעניינו של המערער (להלן: התסקיר). בתסקיר צוין בין היתר כי המערער, בן 31, עלה לארץ מאוזבקיסטן בשנת 1994 והוא בעל השכלה של 14 שנות לימוד. עם תום לימודיו התיכוניים, המשיך המערער ללימודי הנדסאי בתחום המכונות והמכנוטרוניקה. בשנת 2006 התגייס לשירות בצה"ל אולם השתחרר לדבריו על רקע אי התאמה, לאחר שנשא בעונש מאסר בכלא צבאי בגין עריקות. בשנת 2013, לאחר התאונה, נישא המערער ולזוג נולד ילד. כיום נמצא המערער בהליכי גירושין, בין היתר על רקע שינוי מצבו הכלכלי לרעה. לצד דברים אלה עמד שירות המבחן על כך שהמערער נעדר עבר פלילי או תעבורתי; ועל כך שהאחרון מקבל אחריות מלאה על ביצוע העבירות שיוחסו לו ומביע חרטה על מעשיו. נוכח כל האמור, התרשמות שירות המבחן הייתה כי המערער ניהל אורח חיים נורמטיבי ומתפקד טרם ביצוע העבירות; כי הוא נמצא בראשית דרכו התעסוקתית והמשפחתית; וכי מאסר בפועל צפוי להביא להידרדרות במצבו הנפשי של המערער, ולהפגישו עם אוכלוסייה שולית. בסופו של יום בא שירות המבחן בהמלצה להטיל על המערער עונש מאסר שירוצה בדרך של עבודות שירות; צו מבחן למשך שנה, במסגרתו תיבחן האפשרות לשלב את המערער במסגרת טיפולית ובהליך "צדק מאחה"; תשלום פיצויים לנפגעי העבירה; מאסר על תנאי; ופסילה של רישיון הנהיגה.

5. בגזר דין מיום 6.9.2017 קבע בית המשפט כי מתחם העונש ההולם לעבירות שבהן הורשע המערער נע בין 30 לבין 60 חודשי מאסר בפועל, לצד פסילת רישיון בת 5 עד 10 שנים ופיצוי לנפגעי העבירה. בית המשפט עמד על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים שעניינם הפקרה אחרי פגיעה וכן על נסיבות ביצוע העבירות במקרה דנן, ובהן הנזק הרב שנגרם לנפגעים בעקבות האירוע, אשר אך בנס לא הסתיים בתוצאה קטלנית; נהיגתו של המערער ברכב לאחר שימוש בתרופה ללא מרשם תקף (אף כי צוין שלא יוחסה למערער עבירה בעניין זה); ופעילותו המחושבת של המערער לשיבוש הליכי המשפט. לצורך קביעת העונש בתוך המתחם שקל בית המשפט לזכותו של המערער את עברו הנקי; את העובדה שקיבל אחריות על מעשיו; את השיהוי שנקטה המשיבה בהגשת כתב האישום, מבלי שהונח לכך הסבר על ידה; ואת הקושי הצפוי למערער ולבני משפחתו כתוצאה ממאסרו מאחורי סורג ובריא. בצד האמור בית המשפט ציין כי האחריות לעיכוב בהליכים מיום שהוגש כתב האישום רובצת, בעיקר, לפתחו של המערער. על רקע שיקולים אלה גזר בית המשפט על המערער את העונשים האמורים לעיל. ביום 25.9.2017 הגיש המערער בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל לבית המשפט המחוזי, וזו נדחתה ביום 15.10.2017.

מכאן הערעור שלפנינו המכוון לחומרת העונש בענין רכיבי המאסר בפועל ופסילת רישיון הנהיגה. יוער כי בצד ערעורו הגיש המערער בקשה נוספת לעיכוב ביצוע עונש המאסר בפועל. ביום 15.11.2017 דחה בית משפט זה את הבקשה האמורה, וקבע כי גם אם זו תידחה, לא סביר כי הערעור יתייתר (החלטת השופט נ' הנדל).

טענות הצדדים

6. המערער טוען כי מתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט המחוזי חורג ממדיניות הענישה הנוהגת בעבירות דומות. לחלופין טוען המערער כי אף אם מתחם העונש ההולם שנקבע מוצדק, היה על בית המשפט לחרוג לקולה בגזירת עונשו בנסיבות העניין, נוכח שיקולי שיקום, כעולה מהמלצת תסקיר שירות המבחן כי יושת עליו עונש מאסר בדרך של עבודות שירות. המערער מוסיף וטוען כי לא ניתן משקל מספק לשיהוי הניכר מצד המשיבה בהגשת כתב האישום ולעיניו הדין שנגרם לו כתוצאה מכך; לטענותיו בדבר



מחדלי חקירה; להודאתו, בפרט בהינתן היקף הראיות הדל, לגישתו, שהיה ברשות המשיבה; לנסיבותיו האישיות של המערער, שהאירוע נושא כתב האישום הוא משום חריג בהתנהלותו; ולהתקדמות ההליכים האזרחיים לפיצוי נפגעי העבירה.

7. המשיבה סומכת את ידיה על גזר הדין של בית המשפט המחוזי. לטענתה, המערער לא הניח עילה להתערבות במתחם העונש ההולם שקבע בית המשפט לעבירות שביצע המערער, כמו גם בעונש שהוטל במסגרתו. המשיבה מדגישה כי השיהוי שנפל בהגשת כתב האישום היה שיקול מרכזי להגיע להסדר טיעון עם המערער, במסגרתו הושמטו עבירות רבות מכתב האישום המקורי. לעמדתה, לעניין אחרון זה ניתן משקל ראוי בגזר הדין, לצד יתר הנסיבות המאפיינות את המקרה דנן.

8. הונח לפנינו תסקיר משלים מטעם שירות המבחן מיום 19.3.2018, שממנו עולה כי המערער - הנושא במאסרו בבית סוהר צלמון - מפגין התנהגות תקינה וחיובית; משתתף בטיפול קבוצתי ופרטני בתחום עבירות התעבורה; ומעוניין בפגישה עם נפגעי העבירות כדי להביע את צערו ולבקש את סליחתם. עם זאת, צוין כי המערער מטיל ספק באשר למעורבותו בתאונה, וטוען כי הודה בעבירות שיוחסו לו במטרה להביא לסיום ההליך המשפטי.

דיון והכרעה

9. לאחר ששקלנו את נימוקי הערעור והאזנו לטיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפנינו, הגענו למסקנה כי יש לקבל את הערעור - באופן חלקי - ולהקל בעונשו של המערער כפי שיפורט להלן. אכן, לא יכול להיות חולק על החומרה הגלומה במעשים שבהם הודה המערער, המצדיקים ענישה הולמת ומרתיעה (ראו והשוו, ע"פ 2619/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 39 (30.11.2014); ע"פ 59/14 פרלמן נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (17.7.2014); ע"פ 7878/12 מדינת ישראל נ' ארגוב, פסקה 6 (21.5.2013)). המערער גרם בנהיגתו הרשלנית נזק כבד להולכי רגל שהלכו על המדרכה. לאחר הפגיעה הוא נמלט מהזירה; דיווח שרכבו נגנב טרם מועד התאונה; והדיח את חברתו למסור גרסה שקרית במשטרה. כבית המשפט המחוזי, אף אנו סבורים כי נסיבות אלו של ביצוע העבירות מצדיקות להטיל על המערער עונש של מאסר בפועל, ואיננו סבורים, בין היתר בשים לב להיקף ההתערבות הנוהג של ערכאת הערעור בעונש שגזרה הערכאה הדיונית, כי הערעור דנא מגלה עילה להתערב במסקנה שלפיה היה מקום לסטות מהמלצת שירות המבחן. מטעמים אלה לא ראינו להקל ברכיב בעונש הנוגע למשך תקופת פסילת רישיון הנהיגה של המערער, אף בנתון לכך שלא עומדות לחובתו עבירות תעבורה קודמות.

10. כמו כן, יש לדחות את טענותיו של המערער שלפיהן יש להקל בעונשו נוכח היקף הראיות הדל, לשיטתו, שהיה ברשות המשיבה להוכחת המעשים שיוחסו לו או בשל מחדלים שונים מצדה, שנפלו בחקירה ויש בהם כדי להחליש את התשתית הראייתית הקיימת נגדו. המערער הורשע בעבירות נושא כתב האישום המתוקן במסגרת הסדר טיעון, על בסיס הודאתו בעובדותיו. משאלה הם פני הדברים, והערעור שלפנינו אינו מכוון להכרעת הדין, אין מקום להידרש לטענות במישור זה בשלב גזירת עונשו של המערער.

11. בצד האמור, אנו סבורים כי יש מקום להקל - הקלה נוספת - בעונשו של המערער נוכח השיהוי הניכר והבלתי מוסבר שנפל בהגשת כתב האישום נגדו, בחלוף למעלה משלוש שנים מיום הגשת הצהרת התובע. כידוע, שיהוי ממושך בהגשת כתב אישום שנגרם בעטייה של התנהלות רשויות התביעה הוא שיקול רלוונטי במלאכת גזירת הדין, ומשקלו ייקבע - בין היתר ומבלי למצות - בשים



לב למשך השיהוי, חומרת העבירה וטיבה, ותרומת הנאשם לעיכוב (ראו ע"פ 4434/10 יחזקאל נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (16.3.2011); ע"פ 3821/08 שלומוב נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (27.11.2008)).

12. בענייננו, ברי כי התקופה שחלפה בין הגשת הצהרת התובע לבין הגשת כתב האישום בסופו של יום הייתה ממושכת ביותר, וגם לפנינו לא הוצג טעם מניח את הדעת להתנהלות זו, הכרוכה מטבע הדברים בעינוי דין ניכר עבור המערער. מטעם זה ראינו לקבל את הערעור בחלקו ולהפחית את עונש המאסר בפועל שהושת על המערער ב-6 חודשים, כך שעונשו יעמוד על 24 חודשי מאסר בפועל (בניכוי ימי מעצרו). יתר חלקי גזר הדין יעמדו בעינם.

ניתן היום, ג' באייר התשע"ח (18.4.2018).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט